



**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursurilor declarate de Primăria municipiului Chișinău și de Serviciul Fiscal de Stat,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Gairunov Evghenii împotriva Direcției de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale și Serviciului Fiscal de Stat, terț Agenția Servicii publice cu privire la anularea avizului de plată,

împotriva deciziei din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 3ra-964/23

NR. PIGD 2-20116143-01-3ra-21092023)

Neexaminarea multiaspectuală a cauzei. Instanțele ierarhic inferioare nu s-au expus în privința tuturor circumstanțelor de fond și de drept invocate

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. V. Sîrbu,
Curtea de Apel Chișinău, jud. E. Palanciu, D. Băbălău, I. Dutca,

16 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursurilor depuse de Primăria municipiului Chișinău și de Serviciul Fiscal de Stat

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 16 septembrie 2020, Gairunov Evghenii, a depus cerere de chemare în judecată, concretizată la data de 01 iulie 2021 împotriva Direcției de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale și Serviciului Fiscal de Stat, terț Agenția Servicii Publice cu privire la anularea avizului de plată nr. 01100018708 pe bunul imobil pentru anul 2020, emis de Direcția de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale, ce vizează imobilul cu numărul cadastral XXXX, precum și compensarea cheltuielilor judiciare.

2. În motivarea acțiunii a indicat că avizul de plată a impozitului pe bunurile imobile pentru anul 2020 nr. 01100018708, nu i-a fost înmănat în modul corespunzător, depistându-l în cutia poștală în data de 01 iunie 2020, și nefiind de acord cu acesta, în data de 05 iunie 2020 a înaintat Serviciului Fiscal de Stat și Direcției de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale o cerere prin care a solicitat eliberarea informației ce ține de bunul imobil cu nr. cadastral XXXX, și anume în baza la ce a fost calculat impozitul pe bunul imobil care nu-i aparține reclamantului în mărime de 2 661,09 de lei și penalitatea de întârziere în suma de 209,23 de lei.

3. Reclamantul a invocat că în data de 05 iunie 2020, s-a adresat către Agenția Servicii Publice cu o interpelare, solicitând eliberarea informației asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXX. Solicitând eliberarea informației cu privire la: cine este proprietar al bunului imobil cu nr. cadastral XXXX; în baza la ce bunul imobil a fost înregistrat la Agenția Servicii Publice și unde este amplasat bunul imobil nominalizat.

4. Drept urmare, prin răspunsul nr.01-20/091-03/014-107 din 27 iunie 2020, Direcția de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale mun. Chișinău a Serviciului Fiscal de Stat i-a adus la cunoștința lui Gairunov Evghenii, în baza la ce a fost calculată datoria în mărime de 2 661,09 de lei și penalitatea de întârziere în suma de 209,23 de lei.

5. A relatat reclamantul că, prin răspunsul cu nr. 01/G-333/20 din 10 iulie 2020, Agenția Servicii Publice l-a informat pe Gairunov Evghenii în baza căror acte a fost înregistrat bunul imobil cu nr. cadastral XXXX la Agenția Servicii

Publice. Nefiind de acord cu răspunsul nr.01-20/091-03/014-107 din 27.06.2020, eliberat de către Direcția de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale mun. Chișinău a Serviciului Fiscal de Stat, Gairunov Evghenii în data de 29 iulie 2020, s-a adresat cu o cerere către Direcția de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale mun. Chișinău și către Serviciul Fiscal de Stat, solicitând anularea datoriei cu titlu de impozit pe bunul imobil cu nr. cadastral XXXX pe anul 2020 și a penalității de întârziere. Concomitent în cererea din data de 29 iulie 2020 a prezentat și calcul (cu dovada achitării sumei de 781,24 lei) pentru impozitele pe bunul imobil ce vizează imobilele cu numerele cadastrale XXXX situate în mun. Chișinău, str-la 2 Lvov 73 ce aparțin reclamantului cu drept de proprietate.

6. Ulterior la data de 29 iulie 2020, repetat s-a adresat către Agenția Servicii Publice cu o cerere, solicitând expedierea informației corecte și actuale la Serviciul Fiscal de Stat referitor la bunul imobil cu nr. cadastral XXXX. ce nu îi aparține reclamantului. Însă această cerere nu a fost admisă, fiind eliberat în data de 18 august 2020 de către Serviciul Fiscal de Stat răspunsul sub nr. 26-08/3-12-28710.

7. Prin urmare reclamantul a menționat, că reieșind din prevederile art. 6 alin. (1), (4) și (5) lit. g) din Codul fiscal, impozitul este o plată obligatorie cu titlu gratuit, care nu ține de efectuarea unor acțiuni determinate și concrete de către organul împuternicit sau de către persoana cu funcții de răspundere a acestuia pentru sau în raport cu contribuabilul care a achitat această plată.

8. Totodată a susținut că conform art. 191 alin. (1) și (2) din Codul fiscal, avizul de plată a obligației fiscale reprezintă o înștiințare scrisă prin care organul fiscal sau o altă autoritate cu atribuții de administrare fiscală cere contribuabilului să stingă obligațiile fiscale indicate în el. Avizul de plată se întocmește și se remite contribuabilului în cazul în care obligația fiscală este calculată de organul fiscal sau de o altă autoritate publică cu atribuții de administrare fiscală, excepție făcând cazurile în care calculul este efectuat în funcție de rezultatele controalelor fiscale.

9. Reclamantul a mai indicat că, conform art. 286 din Codul fiscal, avizul de plată a impozitului calculat pentru bunurile imobiliare ale persoanelor fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător este expediat fiecărui subiect al impunerii de către serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale al primăriei cel târziu cu 60 de zile până la expirarea primului termen de plată a impozitului, iar în cazul bunurilor imobiliare dobândite după 30 iunie a anului fiscal în curs - cel târziu până la 1 februarie a anului următor anului fiscal de gestiune.

10. Urmare celor relatate supra, reclamantul a concretizat că, din conținutul avizului de plată pentru anul 2020, cu nr.01100018708, ce vizează imobilele cu

numerele cadastrale XXXX, situate în mun. Chișinău, str-la 2 Lvov 73, rezultă că în rubrica „Informații privind obiectele impunerii și cota impozitului” a fost inclus și obiectul cu numărul cadastral XXXX. Or, bunul imobil cu nr. cadastral XXXX, nu poate fi considerat ca obiect impozabil și, astfel, nu poate fi inclus în lista imobilelor supuse impozitării.

11. Drept urmare, reclamantul consideră ca fiind neîntemeiată concluzia Serviciului Fiscal de Stat de a include ca obiect a impunerii bunul imobil cu nr. cadastral XXXX, și respectiv, consideră că, acesta în lipsa temeiului legal a emis avizul de plată a impozitului pentru anul 2020 cu nr.01100018708, și eronat a inclus și calculat restanța pe imobilul respectiv. Or, cum rezultă din înscrisurile anexate la acțiunea înaintată în judecată, bunul imobil cu nr. cadastral XXXX, nu există, și ca urmare Direcția de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale mun. Chișinău a Serviciului Fiscal de Stat a calculat eronat impozitul pe bunul imobil inexistent.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

12. Prin hotărârea din 11 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), a fost admisă parțial acțiunea. S-a anulat avizul de plată nr. 01100018708 pe bunul imobil pentru anul 2020, emis de Direcția de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale, ce vizează imobilul cu numărul cadastral XXXX. S-a încasat de la Direcția de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale în beneficiul lui Gairunov Evghenii suma de 1 107 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată legate de traducere. În rest pretențiile fiind respinse ca neîntemeiate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

13. La data de 27 decembrie 2021, Direcția de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale din cadrul Primăriei mun. Chișinău, a declarat apel nemotivat, iar în data de 14 aprilie 2022, cerere de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 11 noiembrie 2021, prin care a solicitat casarea hotărârii în partea admiterii cerințelor cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

14. Prin decizi din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de către Direcția de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale din cadrul Primăriei mun. Chișinău împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 11 noiembrie 2021. S-a admis pretenția formulată de către Gairunov Evghenii, privind compensarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în instanța de apel, în sumă de 2 500 de lei. S-a încasat din contul Direcției de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale și Serviciului

Fiscal de Stat, în beneficiul lui Gairunov Evghenii, cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice în instanța de apel în sumă de 2 500 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

15. La data de 06 iunie 2023 Primăria municipiului Chișinău, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, iar la data de 03 octombrie 2023 a prezentat motivarea acestuia, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii.

16. La data de 15 iunie 2023 Serviciul Fiscal de Stat, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, iar la data de 29 septembrie 2023 a prezentat motivarea acestuia, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și anume în partea în care a fost dispusă încasarea din contul Serviciului Fiscal de Stat a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice.

ARGUMENTELE RECURSURILOR

17. În motivarea recursului Primăria municipiului Chișinău, a invocat că hotărârile contestate sunt ilegale, neîntemeiate și neargumentate pasibile de anulare cu trimiterea cauzei la rejudecare.

18. Reprezentantul Primăriei municipiului Chișinău a susținut că atât în hotărârea motivată, cât și în decizia motivată a instanței de apel, este indicat că „de către Direcția de colectare a impozitelor și taxelor locale pe numele lui Gairunov Iacov, în data de 09 iunie 2012 a fost emis avizul de plată a impozitului pe bunurile imobiliare cu numerele cadastrale XXXX, pentru anul 2012, în data de 18 mai 2015 pentru anul 2015, iar în data de 12 mai 2018 pentru anul 2018”. Însă nici una din aceste instanțe de judecată nu au ținut cont de faptul că Direcția de colectare a Impozitelor și taxelor locale a primăriei Chișinău a fost creată în anul 2013, nici nu au solicitat careva confirmări privind subordonarea și organigrama acestei subdiviziuni.

19. A indicat recurentul că până în anul 2013 evidenta subiecților impunerii cu impozitul pe bunurile imobiliare a fost ținută de către Direcțiile teritoriale de deservire fiscală din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, dar nu de către Primăria mun. Chișinău.

20. Reprezentantul recurentului a mai invocat că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că legea nr. 234 din 16.12.2020 privind funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul R. Moldova a fost declarată neconstituțională prin HCC nr. 4 din 21.01.2021, în vigoare din aceeași dată și că instanța de fond a admis încasarea de la DCITL suma de 1 107 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată

legate de traducere, deși cetățenii statului R. Moldova sunt obligați să cunoască limba de stat, fără ca la preținsele lezări de drepturi statul să achite cheltuieli legate de traducere din necunoașterea limbii vorbite pe teritoriul statului.

21. Astfel, consideră că, întocmirea avizului de plată a impozitului pe bunurile imobiliare, pentru municipiul Chișinău ține de competența Direcției de colectare a impozitelor și taxelor locale și se efectuează în conformitate cu prevederile Codului fiscal, iar forma și conținutul acestuia sunt aprobate prin ordin al Ministerului Finanțelor, conform art. 191 din Codul Fiscal.

22. În motivarea recursului Serviciul Fiscal de Stat, a indicat că intimatul, Evghenii Gairunov, în baza certificatului de moștenitor legal, și-a înregistrat dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile ce constituiau averea succesorală după decesul cet. Gairunov Iacov și potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, acesta este proprietarul bunurilor imobile cu nr. cadastrale XXXX. Potrivit materialelor cauzei, bunul imobil cu nr. cadastral XXXX nu a fost inclus în masa succesorală după decesul cet. Gairunov Iacov.

23. Reprezentantul serviciului Fiscal de Stat a relatat că, informația despre bunul cu nr. cadastral XXXX a fost colectată din documentația tehnică existentă în arhiva organului cadastral teritorial la data executării lucrărilor, în conformitate cu Instrucțiunea cu privire la colectarea masivă a informației despre casele de locuit individuale și terenurile destinate construcției locative, aprobate prin Ordinul Directorului Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 41 din 24 martie 2005.

24. A menționat recurentul că aferent aspectului de calcul a sumei impozitului pe bunuri imobiliare inclusă în avizul de plată nr. 01100018708 din 17.05.2020, aceasta este de competența organului cu atribuții de administrare fiscală emitent - Direcția de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul Primăriei mun. Chișinău.

25. De asemenea a mai remarcat că, nu recunoaște poziția instanței de apel aferent încasării din contul autorității fiscale a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în instanța de apel.

POZIȚIA INTIMAȚILOR

26. Curtea Supremă de Justiție a comunicat participanților la proces cererile de recurs, depuse de Primăria mun. Chișinău și de Serviciul Fiscal de Stat informându-i despre necesitatea depunerii referinței la recursurile declarate.

27. La data de 18 decembrie 2023, Gairunov Evghenii, reprezentat de avocatul Voitc Serghei, a depus referință la cererile de recurs depuse de Primăria mun. Chișinău și de Serviciul Fiscal de Stat, prin care a solicitat declararea recursurilor că inadmisibile.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

28. Art. XI. alin. (1) și (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, prevede următoarele:

„Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023.”

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

29. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023) prevede următoarele:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs. Pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

30. Conform art. 245 din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului):

„Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.”

31. Art. 193 alin. (3) și (3¹) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători. În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.”

32. Art. 247 din Codul administrativ:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 245¹ alin.(1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

33. Art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„Examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: d) casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel, dacă în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală pe acest caz;”

34. Art. 281 din Codul Fiscal, Calcularea impozitului:

„(1) Suma impozitului pe bunurile imobiliare ale persoanelor fizice care nu sînt înregistrate în calitate de întreprinzător se calculează anual pentru fiecare obiect al impunerii, pornindu-se de la baza impozabilă a bunurilor imobiliare, calculată conform situației de la 1 ianuarie a perioadei fiscale respective, de către serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale ale primăriilor. În cazul în care baza impozabilă este evaluată de către organele cadastrale teritoriale în cursul anului fiscal pînă la expedierea avizelor de plată, suma impozitului pe bunurile imobiliare pentru anul respectiv se calculează pornindu-se de la valoarea estimată în scopul impozitării bunurilor imobiliare, înregistrată în cadastrul fiscal;”

„(1¹) Înștiințarea subiecților impunerii specificați la alin.(1) cu privire la suma impozitului pe bunurile imobiliare ce urmează a fi achitată se realizează de către serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale ale primăriilor, prin intermediul avizelor de plată a impozitului pe bunurile imobiliare;”

35. Art. 278 din Codul Fiscal, Obiectele impunerii și baza impozabilă a bunurilor imobiliare:

„(1) Obiecte ale impunerii sînt bunurile imobiliare, inclusiv terenurile din intravilan sau din extravilan, clădirile, construcțiile, casele de locuit individuale, apartamentele și alte încăperi izolate, inclusiv bunurile imobiliare aflate la o etapă de finisare a construcției de 50% și mai mult, rămase nefinisate timp de 3 ani după începutul lucrărilor de construcție. Gradul de finalizare a construcției în scopul impozitării se determină de către experții tehnici în construcții sau de către agenții economici cu activități în domeniul expertizei tehnice, sau de către autoritatea administrației publice locale, în baza metodei stabilite de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor.”

„(2) Baza impozabilă a bunurilor imobiliare constituie valoarea estimată a acestor bunuri.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

36. Referitor la termenele de depunere a recursurilor, Completul de judecată atestă că dispozitivul deciziei contestate a fost notificat recurenților, prin intermediul poștei electronice, la 02 iunie 2023 (f.d.231, vol.1), iar, decizia motivată a instanței de apel a fost notificată la 07 septembrie 2023 (f.d.243, vol.1).

37. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că Primăria mun. Chișinău și Serviciul Fiscal de Stat au depus cererile de recurs cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării lui).

38. Circumstanțele cauzei prezentate de părți și determinate de instanțele de judecată în fazele procesuale anterioare denotă, în special, următoarele:

39. Gairunov Evghenii, a înaintat acțiune în contencios administrativ împotriva Direcției de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale a Primăriei mun. Chișinău și Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea avizului de plată nr. 01100018708 pe bunul imobil pentru anul 2020, emis de Direcția de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale, ce vizează imobilul cu numărul

cadastral 01001100451.02 situat în mun. Chișinău, str-la 2 Lvov 73, precum și compensarea cheltuielilor judiciare.

40. În acest sens, prin răspunsul nr. 01-20/091-03/014-107 din 27 iunie 2020, Direcția de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale mun. Chișinău a Serviciului Fiscal de Stat i-a adus la cunoștința lui Gairunov Evghenii, în baza la ce a fost calculată datoria în mărime de 2 661,09 de lei, și penalitatea de întârziere în sumă de 209,23 de lei.

41. Examinând acțiunea, prima instanță a considerat-o întemeiată și a admis-o, parțial motivând că, bunul imobil cu numărul cadastral XXXX nu a fost înscris în Registrul bunurilor imobile la Subcapitolul I „bunul imobil”, respectiv existența acestuia nu a fost reflectată corespunzător.

42. De asemenea, a susținut că avizul de plată nr. 01100018708 pe bunul imobil pentru anul 2020, emis de Direcția de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale, ce vizează imobilul cu numărul cadastral XXXX, situat în mun. XXXX, este neîntemeiat. Or, din probele anexate la dosar se constată faptul inexistenței bunului dat.

43. Examinând cererea de apel depusă de Direcția de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale, Curtea de Apel Chișinău, a respins cererea de apel și a dispus încasarea din contul Direcției de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale și Serviciului Fiscal de Stat, în beneficiul lui Gairunov Evghenii, a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în instanța de apel în sumă de 2 500 de lei.

44. În susținerea poziției sale instanța de apel a reținut că, prima instanța a examinat cauza sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristicile raportului juridic litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic, creând participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale.

45. Cu referire la încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de apel a admis solicitarea lui Gairunov Evghenii, cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată legate de plata serviciilor de asistență juridică prestate de avocatul Serghei Voitic, în instanța de apel, în sumă de 2 500 lei, fapt confirmat prin bonul de plată seria GL nr. 198576 din 21 iunie 2022, apreciindu-le ca fiind unele reale, necesare și rezonabile.

46. Examinând recursurile depuse de Primăria mun. Chișinău și de Serviciul Fiscal de Stat împotriva deciziei din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, având în vedere argumentele părților și prevederile legale relevante indicate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată următoarele:

47. În baza testamentului nr. 3498 din 15 mai 2007, Gairunov Evghenii, a moștenit averea ce-i aparținea lui Gairunov Iacov, decedat la 01.10.2007. În acest sens a fost eliberat certificatul de moștenitor testamentar nr.10438 din 19 noiembrie 2008, potrivit căruia averea succesorală era constituită din casă de locuit individuală cu suprafața de 74,20 mp, cu numărul cadastral XXXX și sectorul de teren pentru construcții cu suprafața de 0,083 ha, cu numărul cadastral XXXX.

48. În continuare, instanța de recurs a stabilit că, în baza certificatului de moștenitor legal, Gairunov Evghenii și-a înregistrat dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile ce constituiau averea succesorală la data de 10 septembrie 2009, fapt confirmat prin ștampila autorității publice. Totodată, potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile ce i-a fost eliberat reclamantului, acesta este proprietarul a 1.0 cotă-parte din bunul imobil cu numărul cadastral XXXX.

49. Din materialele cauzei rezultă că prin răspunsul nr.01-20/091-03/014-107 din 27 iunie 2020, Direcția de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale l-a informat pe Gairunov Evghenii că, urmare a demersului Serviciului Fiscal de Stat nr. 26-08/3-11/2-790 din 31.05.2019 cu privire la obiectele impunerii a căror obligații fiscale se calculează pentru persoane decedate, s-a identificat că Gairunov Iacov, decedat la 21.10.2007, în conformitate cu art. 283 și Titlul VI din Codul Fiscal beneficia de înlesniri ca persoană de vârstă pensionară de la plata impozitului pe bunuri imobiliare în sumă de 380 lei, pentru toată perioada inclusiv pentru anul 2019.

50. Astfel, plățile efectuate din numele lui Gairunov Iacov includeau calculul pentru obiectul cu nr. cadastral XXXX - 234,53 de lei, în sumă totală de 919,10 de lei, din care se scădea 380 de lei scutirea.

51. Totodată, reclamantului i s-a adus la cunoștință că, de către Departamentul Cadastral, în scopul impozitării, a fost furnizată informația pentru încă o construcție cu numărul cadastral XXXX. Astfel, la 26 septembrie 2019 de către funcționarii direcției au fost efectuate recalculările conform termenului de prescripție pentru perioada anilor 2015-2018, la care s-a adăugat calculul pentru anul 2019 și a fost emis avizul de plată nr.0110966515.

52. Drept urmare, suma restantă de 2 661,09 de lei, conform avizului de plată nr. 01100018708 a impozitului pe bunurile imobiliare evaluate pentru anul 2020 s-a format din diferența de 380 lei de la scutirea de pensionar pe care o avea Gairunov Iacov și impozitul pentru construcția cu numărul cadastral 0100110.451.02.

53. Aici, Completul de judecată menționează că instanța de apel a menținut hotărârea instanței de fond prin care a fost anulat avizul de plată nr.

01100018708 pe bunul imobil pentru anul 2020, emis de Direcția de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale.

54. Rezultând din cele expuse supra instanța de recurs constată că, atât instanța de fond, cât și cea de apel nu s-au expus cu privire la scutirea în sumă de 380 de lei pentru ultimii 4 ani, pe care o avea Gairunov Iacov. Or, reclamantul, în cazul de față Gairunov Evghenii, la calcularea impozitului nu mai poate beneficia de scutirea tatălui său, care a decedat la 1 octombrie 2007, iar instanțele au anulat obligația de plată a acestei sume fără a se expune cu privire la temeinicia pretenției în această parte.

55. Cu referire la soluția instanței de apel privind încasarea de la Serviciul Fiscal de Stat, în beneficiul lui Gairunov Evghenii, a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în instanța de apel în sumă de 2 500 de lei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reține prevederile stipulate la punctul 35 din prezenta decizie.

56. Respectiv, instanța de apel urmează să verifice legalitatea și temeinicia încasării cheltuielilor de judecată de la Serviciului Fiscal de Stat. Or, conform prevederilor legale, suma impozitului pentru bunurile imobiliare se realizează de către serviciile de colectare a impozitelor și a taxelor locale ale Primăriilor.

57. Astfel, Completul de judecată reține că, motivarea instanței de apel, nu poate fi reținută, aceasta neîndeplinind condițiile minimale impuse de lege. Această eroare este posibilă a fi remediată doar prin trimitere la rejudecare. Or, instanțele ierarhic inferioare nu au dat apreciere tuturor circumstanțelor cauzei, urmând ca la rejudecare să analize argumentele invocate *supra*.

58. Motivarea este un element esențial al unei hotărâri judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de control judiciar de legalitate și temeinicie.

59. Așadar, motivarea hotărârilor judecătorești se impune din perspectiva dreptului la un proces echitabil, întrucât numai pe această cale se poate verifica maniera în care, în circumstanțele concrete ale cauzei, a fost soluționat procesul. Exigența motivării este esențială în administrarea adecvată a justiției, în condițiile în care considerentele reprezintă partea cea mai întinsă a hotărârii, locul în care se indică motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței.

60. Astfel, din considerentele arătate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2023, iar reținând că erorile procedurale admise nu pot fi corectate de instanța de recurs, cauza urmează a fi remisă la rejudecare, în alt complet de judecată.

61. La rejudecarea cauzei, instanța urmează să examineze speța în întregime în cadrul unor proceduri noi, în vederea respectării dreptului părților la un proces echitabil, în special, în partea aprecierii juridice a observațiilor lăsate fără răspuns (a se vedea, spre exemplu impactul considerentelor instanței de recurs la o nouă reexaminare, cauzele Victor Harovschi vs. Moldova, hotărâre din 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs. Bulgaria, hotărâre din 6 septembrie 2018, § 52 - 53).

62. Din aceste motive, având în vedere greșelile de interpretare comise de instanțele inferioare, care au condus la aplicarea incorectă a prevederilor legale și la menținerea unei soluții nelegale în conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursurile depuse de Primăria municipiului Chișinău și de Serviciul Fiscal de Stat.

Casează decizia din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, adoptată, în cauza de contencios administrativ depusă de Gairunov Evghenii împotriva Direcției de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale, Serviciului Fiscal de Stat, terț Agenția Servicii publice cu privire la anularea avizului de plată, și trimite cauza spre rejudecare, în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc